

DE
GENESIS
SLEUTEL

JEROEN WINDMEIJER

HarperCollins

Voor het papieren boek is papier gebruikt dat onafhankelijk is gecertificeerd door FSC® om verantwoord bosbeheer te waarborgen.
Kijk voor meer informatie op www.harpercollins.co.uk/green.

HarperCollins is een imprint van Uitgeverij HarperCollins Holland, Amsterdam.

Copyright © 2020 Jeroen Windmeijer
Omslagontwerp: HarperCollins Holland
Omslagbeeld: © Getty Images
Foto auteur: © Taco van der Eb
Zetwerk: Mat-Zet B.V., Huizen
Druk: Scandbook UAB, Lithuania

De bijbelcitataten in dit verhaal zijn afkomstig van: <https://www.debijbel.nl/>
De vertaling van het gedicht 'Nada te turbe' op blz. 30 is afkomstig van:
<https://sites.google.com/site/beeldfiguren/roger-schutz/tips-voor-verdieping-en-verwerking>

ISBN 978 94 027 0651 2
ISBN 978 94 027 6038 5 (e-book)
NUR 305
Eerste druk oktober 2020

HarperCollins Holland is een divisie van Harlequin Enterprises ULC.
* en ™ zijn handelsmerken die eigendom zijn van en gebruikt worden door de eigenaar van het handelsmerk en/of de licentienemer. Handelsmerken met ® zijn geregistreerd bij het United States Patent & Trademark Office en/of in andere landen.

www.harpercollins.nl

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Het e-book is beveiligd met zichtbare en onzichtbare watermerken en mag niet worden gekopieerd en/of verspreid.

Alle in dit verhaal voorkomende personen zijn ontleend aan de fantasie van de schrijver. Elke gelijkenis met bestaande personen berust op toeval.

Proloog

Nieuwslezer

...maar op het Ministerie van Binnenlandse Zaken was niemand bereikbaar voor commentaar.

In het Russische Oeralgebied is nabij Tsjeljabinsk een meteoroïde ontploft. Rond kwart over negen 's morgens, plaatselijke tijd, werden daar verschillende explosies gehoord. Omwonenden zagen zeer heldere brandende objecten in de lucht. Deze amateurvideo toont een vuurbal. Er zijn strepen langs de hemel te zien, en kort daarna is er een luide knal hoorbaar.

Ooggetuigen verklaarden dat het object op sommige momenten zo helder was dat het schaduwen veel sterker dan de opgaande zon wierp.

De NASA schat dat de meteoroïde een diameter van zeventien meter en een massa van negenduizend ton had. De vrijgekomen energie wordt geschat op vijfhonderd kiloton TNT. Ter vergelijking: de atoombom die boven Hiroshima ontplofte, had een explosiekracht van vijftien kiloton TNT.

Ruim zestienhonderd mensen zijn gewond geraakt, de meesten als gevolg van ruiten die sneuvelen door de supersonische knal. Drie slachtoffers zijn er ernstig aan toe.

Ook de in Wenen gevestigde kernwapenwaakhond СТВТО heeft de gebeurtenis waargenomen. Infrageluid werd geregistreerd op zeventien stations, waarvan de verste op Antarctica ligt, op vijftienduizend kilometer afstand. De СТВТО concludeerde al snel dat er geen sprake was van een kernexplosie, omdat de bron zich tijdens de knallen verplaatste.

De meteoroïde bij Tsjeljabinsk is naar men aanneemt de grootste meteoroïde die de aarde heeft geraakt sinds de explosie in het tevens Russische Toengoeska in 1908. In het verleden zijn er voor de explosie in Toengoeska veel alternatieve verklaringen gegeven, zoals een uit de hand gelopen vroegtijdig experiment met de ontwikkeling van een kernwapen en zelfs het neerstorten van een buitenaards ruimteschip.

Vanavond in EenVandaag ga ik over deze gebeurtenis in gesprek met

Joost Hartman, voorzitter van de Nederlandse Werkgroep Meteoren. Hoe groot is de kans dat Nederland door een dergelijke ramp wordt getroffen?

Nu schakelen we over naar Jurriaan van Eerten, onze correspondent down-under. Hallo Jurriaan, kun je mij verstaan?

Verslaggever

Luid en duidelijk, Sander.

Nieuwslezer

Hebben jullie iets gevoeld van de explosie in de Oeral?

Verslaggever

[Licht] Nee, gelukkig niet. Dat was allemaal toch net te ver weg. En de Amerikaanse experimenten met atoomwapens in Micronesië liggen ook alweer meer dan vijftig jaar achter ons.

Nieuwslezer

Ook geen vliegende schotels gezien?

Verslaggever

[Licht] Nee, ook die niet. Al zijn de blikken van de mensen hier wel degelijk gericht op de hemel, in de hoop dat daar dan eindelijk vliegtuigen vol luxe-goederen zullen verschijnen. Ik bevind mij in de Republiek Vanuatu, een eilandengroep in Oceanië, die de oudere kijkers misschien nog kennen als de Nieuwe Hebriden. Om precies te zijn ben ik op het eiland Tanna, ongeveer twee keer zo groot als Texel.

Het is vandaag, 15 februari, John Frum Day, en zoals elk jaar hangen de eilandbewoners Amerikaanse vlaggen op, beschilderen ze zich met de letters 'USA' en houden ze strakke, militaire parades waarbij ze een stuk hout op de schouder dragen dat figureert als geweer.

Nieuwslezer

Ik zie de mensen achter jou inderdaad heen en weer marcheren, Jurriaan. Dat ziet er redelijk bizar uit, moet ik zeggen.

Verslaggever

Het is ook een apart gezicht, ja. Het bijzondere aan dit gebruik is dat we redelijk precies kunnen nagaan wanneer en waarom het is ontstaan. In de

Tweede Wereldoorlog hadden de Amerikanen hier op het eiland Tanna een belangrijke militaire basis vanwaaruit de strijd in de Pacific werd gevoerd. De mensen hier hadden nog nooit vliegtuigen gezien, dus voor hen waren dat vanzelfsprekend magische machines. En uit deze magische machines kwamen niet alleen tanks en jeeps tevoorschijn, maar ook koelkasten, typemachines, koffiezetapparaten, ventilatoren, horloges, flesjes Coca-Cola... *You name it*. Allerlei verworvenheden van de moderne, westerse beschaving. Een deel van deze goederen vond zijn weg naar de mensen op het eiland. Toen de oorlog was afgelopen, verdwenen de Amerikanen ook weer, samen met veel van hun begerenswaardige spullen. Al vrij snel begonnen de lokale bewoners een landingsbaan aan te leggen, bouwden ze een navigatietoren en vliegtuigen van hout en riet. 's Nachts verlichtten ze het vliegveld met fakkels. Er liepen mannen druk te zwaaien met seinbordjes en sommigen droegen 'koptelefoons' gemaakt van halve kokosnoten.

Nieuwslezer

Omdat?

Verslaggever

De mensen redeneerden dat de Amerikanen kennelijk beschikten over machtige goden die ze aan konden roepen en die vervolgens al die spullen stuurden. Dus als de eilandbewoners die vreemde bouwwerken namaakten en al de erbij horende rituelen maar nauwkeurig navolgden, zouden de vliegtuigen op een dag vanzelf terugkomen.

Nieuwslezer

En dat is op 15 februari?

Verslaggever

Precies. Het exacte jaar waarin de vliegtuigen hier zullen gaan landen, is helaas niet bekend, maar de naam van de persoon die aan de leiding staat wél, en dat is John Frum. Antropologen gaan ervan uit dat deze John echt heeft bestaan. De naam is waarschijnlijk een verbastering van 'John from America' – John Frum. Deze John – volgens de overlevering een mechanicus van Afro-Amerikaanse afkomst – zou aan de bewoners hebben beloofd op een dag terug te keren naar het eiland en geschenken mee te nemen. En dat zou het begin markeren van een tijd van voorspoed en vrede.

Nieuwslezer

Een soort verlosser dus?

Verslaggever

Een soort verlosser ja, een ware messias. Want John Frum neemt niet alleen koelkasten, horloges en Coca-Cola mee, maar met zijn komst zal ook een Gouden Tijdperk aanbreken. Alle witte mensen zullen vertrekken, en met hen het christendom. De bewoners hier zullen weer het oude geloof van hun voorouders kunnen aanhangen en de oude gebruiken in ere kunnen herstellen. Men gelooft dat het niets minder dan een terugkeer naar het oorspronkelijke paradijs zal zijn. Er zal geen haat en nijd meer zijn, en niemand hoeft meer te werken, omdat John Frum per vliegtuig voor alles zal zorgen.

Nieuwslezer

Maar vandaag is hij nog niet gekomen?

Verslaggever

De dag is bijna voorbij en het ziet er naar uit dat John Frum ook dit jaar verstek heeft laten gaan. Misschien volgend jaar. Je weet het maar nooit. Je moet nooit de hoop verliezen natuurlijk!

Nieuwslezer

We gaan het zien Jurriaan. Houd ons op de hoogte! Dan gaan we nu naar het weer. Marjon, wat staat ons morgen te wachten? Worden er nog meteorieten verwacht?

Weervrouw

[Licht] Geen meteorieten, Sander, wél een regenachtige dag met hier en daar...

1

De beide handen van de Nederlandse Ángel Trustfull rustten op de stuurknuppel van de Cessna C207. Zijn onderarmen trilden mee op de cadans van de motor. Inmiddels was hij zó vertrouwd met dit vliegtuigje, dat hij aan de trillingen kon voelen of het toestel helemaal in orde was.

De geopende raampjes klapperden, en warme lucht drong naar binnen. Het fijne woestijnstof danste door de cabine, gevangen in een brede baan zonlicht.

Naast hem zat Lucinda Fería, met haar aantekenschrift op schoot, hoewel ze dat eigenlijk niet meer nodig had.

‘Zo, je examen vandaag, Luz,’ grapte Ángel. ‘Ben je zenuwachtig?’

Luz lachte. ‘Ik heb me goed voorbereid, *profesor*,’ zei ze. ‘Dus maak je geen zorgen.’

De afgelopen weken was Luz wel tot drie keer per dag met Ángel meegevlogen in het kader van haar opleiding tot gids van de toeristische vluchten boven het Peruaanse woestijngebied van Jumana en Nazca. Over een vliegbrevet beschikte ze al. Zelf had Ángel zijn brevet vier jaar geleden in Nazca gehaald, toen hij vanuit Suriname na een lange reis dwars door het Amazonegebied van Brazilië en Peru hier was beland.

Enkele jaren geleden waren er verschillende ongelukken met toeristische vliegtuigjes gebeurd, waarbij meerdere doden te betreuren waren geweest. Sindsdien mochten vluchten alleen nog met twee gekwalificeerde piloten aan boord plaatsvinden.

Dit was de laatste dag waarop Luz de cockpit met Ángel zou delen.

Beiden droegen headsets om hun oren te beschermen tegen het lawaai, maar ook om te kunnen communiceren met elkaar en met de verkeerstoren van de Aerodromo Maria Reiche, de bescheiden luchthaven van Nazca.

Als een atleet die in de startblokken wacht op het startschot, zo wachtte Ángel op de klaring van de verkeersleider.

‘De baan is vrij, Ángel,’ klonk dan eindelijk een krakende stem in zijn oor. ‘Je hebt toestemming om op te stijgen.’

‘*Vámonos*,’ zei Ángel tegen Luz. Laten we gaan.

Ze sloten hun raampjes.

Aanvankelijk langzaam, maar allengs sneller reed de Cessna over de startbaan. Hoewel Ángel het al vele honderden malen had meegemaakt, bleef het moment waarop de neus van het toestel omhoogkwam en ook de achterste wielen zich van de grond losmaakten iets magisch voor hem hebben. Ze bevonden zich dan letterlijk tussen hemel en aarde, een toestand waarvan ontelbare generaties voor hem slechts hadden kunnen dromen.

Binnen enkele minuten hadden ze de juiste hoogte bereikt. Onder hen lag Nazca, met de straten in het typische schaakbordpatroon, dat de *conquistadores* uit Spanje met zich meegenomen hadden. Het stoffige stadje was economisch geheel afhankelijk van de toeristen die op de beroemde geogliefen afkwamen, de eeuwenoude tekeningen in de rotsachtige woestijnbodem.

‘De blokkade komt ons eigenlijk nog niet eens zo heel slecht uit,’ zei Ángel. ‘Zo kunnen we alles rustig repeteren zonder dat we passagiers aan boord hebben.’

Sinds twee dagen werd de Panamericana Sur, dé verkeersader van Peru die ook de Nazca-woestijn doorkruiste, door boze boeren geblokkeerd. Bij gebrek aan alternatieve routes betekende het op deze plek tegenhouden van het verkeer dat vervoer van en naar het zuiden van Peru zo goed als onmogelijk was.

‘Weet jij eigenlijk waar ze tegen protesteren?’ vroeg Luz.

‘Geen idee,’ zei Ángel. ‘Vast tegen de macht van het grootkapitaal.’

‘*!Hasta la victoria siempre!*’ riep Luz, terwijl ze haar vuist balde.

Ángel glimlachte.

Tot aan de overwinning altijd.

Dit motto van de legendarische vrijheidsstrijder Che Guevara was de strijdkreet van linkse demonstranten in heel Latijns-Amerika geworden.

‘*El pueblo unido...*’ begon Ángel.

‘*...jamás será vencido,*’ maakte ze zijn zin af.

Het verenigde volk zal nooit overwonnen worden.

Nog zo’n leus die de verworpenen der aarde op dit continent bij hun protesten altijd scandeerden.

Ángel gaf een knikje met zijn hoofd. ‘Begin maar, Luz. Vandaag zal ik mijn mond houden.’

‘We gaan zien of dat je lukt,’ zei ze lachend.

Luz draaide zich half om en begon te praten, alsof op de vier stoelen achter hen daadwerkelijk toeristen zaten.

‘Van harte welkom aan boord,’ zei ze. ‘Ángel is vandaag onze gezagvoerder en ik ben Luz, jullie gids. De komende dertig minuten zullen we jullie de hoogtepunten laten zien van de lijnen en tekeningen van Nazca. Er zijn kaarsrechte lijnen door bergen en over dalen van soms wel kilometers lang. En natuurlijk hebben we de beroemde tekeningen van geometrische figuren, dieren en mensachtige wezens. Over elke tekening die we bezoeken, zullen we telkens twee keer heen vliegen, een beetje schuin in de lucht, zodat iedereen haar goed kan zien – of je nu links of rechts zit. Om duizeligheid te voorkomen raden we je aan om alleen uit je eigen raampje naar buiten te kijken. Er liggen zakjes onder elke stoel voor het geval je onverhoopt toch misselijk mocht worden. Een laatste tip is om de punt van de vleugel die naar beneden wijst als richtpunt aan te houden. Daaronder in het landschap ligt de geoglief die we jullie willen laten zien.’

‘Je mag je wel omdraaien, hoor,’ zei Ángel. ‘Anders krijg je zo’n stijve nek. En de mensen kijken tóch naar buiten.’

‘Ah, je hebt gelijk.’ Luz draaide zich om. ‘De Nazca-woestijn ligt op een hoogvlakte,’ vervolgde ze, ‘en is met een gemiddelde jaartemperatuur van vijfentwintig graden Celsius en een gemiddelde neerslag van twee tot vier millimeter per jaar een van de droogste gebieden op aarde. Ook is het hier bijna altijd windstil. Hierdoor zijn de lijnen, die vermoedelijk tussen de tweehonderd voor en negenhonderd na Christus door de Nazca- en Paraca-indianen zijn gemaakt, zo goed bewaard gebleven. De oppervlakte van de woestijn bestaat uit een laag donkerroze grind; die kleur wordt door oxidatie veroorzaakt. Direct eronder ligt een laag kiezels die heldergeel is en die niet verkleurt. Het enige wat de indianen in feite hoefden te doen was de donkere stenen weghalen, zodat de lichtere eronder zichtbaar werden. Met stokken en stukken touw bepaalden ze hoe ze de lijnen moesten trekken, waarbij ze waarschijnlijk gebruikmaakten van schaalmodellen.’

‘We naderen de eerste tekening,’ waarschuwde Ángel haar.

Ze knikte.

‘De eerste vermelding van de figuren staat op naam van ontdekkingsreiziger Cieza van Leon, die in 1547 dit gebied bezocht. In de jaren dertig van de twintigste eeuw kwamen de wiskundige Maria Reiche – naar wie het vliegveld is vernoemd – en de historicus Paul Kosok met de hypothese van een astronomische betekenis van de lijnen en figuren. Daar kom ik later op terug. In 1994 heeft UNESCO de lijnen aan de lijst van het Werelderfgoed toegevoegd.’

Het vliegtuigje maakte een scherpe bocht.

‘Nazca wordt wel het grootste schetsboek van de wereld genoemd,’ vervolgte Luz, terwijl ze zich met haar rechterhand vastgreep aan de lus naast haar hoofd. ‘Met tekeningen van mensen, vogels, apen, vissen, geometrische figuren en duizenden lijnen. Hier zien we de eerste tekening van vandaag, en dat is de beroemde walvis. Links zie je de twee staartvinnen die uit elkaar staan. De twee buikvinnen wijzen naar beneden, en de kop, met het grote spiraalvormige oog, is iets omhooggericht. Van de neus tot aan het puntje van de staartvin meet de walvis vijftien meter.’

Het vliegtuig keerde, en ze vlogen nogmaals over de walvis heen.

‘De tekeningen bestrijken een gebied van vijfhonderdtwintig vierkante kilometer,’ vervolgte Luz haar uitleg, ‘maar sommige lijnen strekken zich uit tot een gebied van wel achthonderd vierkante kilometer. De tekeningen zelf variëren in grootte. Sommige, zoals de pelikaan, zijn wel tweehonderdvijftientig meter lang. De beroemde aapfiguur meet ongeveer honderdtien meter, terwijl de spin en de kolibrie slechts vijftien tot vijftig meter lang zijn. De lijnen zijn niet erg diep; de diepte is nergens meer dan dertig centimeter.’

Vervolgens vlogen ze over het gigantisch grote vogelfiguur, de spiraal en een niet nader geïdentificeerd dierfiguur. De informatie die Luz gaf, bestond voor een belangrijk deel uit waar te kijken om het figuur te kunnen zien.

Ze naderden de uitkijktoren die langs de Panamericana stond. Tijdens de aanleg van de weg in 1938 waren sommige tekeningen in tweeën gesneden. Van de achttien meter hoge Torre de Observación had je zicht op de levensboom, een hagedis en een fantasiefiguur met grote handen die elk maar vier vingers telden. Het werd wel de ‘*poor man’s Nazca experience*’ genoemd, omdat de entree nog geen vijf dollar bedroeg, terwijl een vlucht boven de woestijn minstens honderd dollar kostte.

Normaal gesproken was het rond de toren een drukte van belang met geparkeerde tourbussen en overstekende toeristen, maar die dag lag de geasfalteerde weg er verlaten bij.

‘De levensboom is een bijzonder symbool in eigenlijk alle culturen van de wereld,’ zei Luz. ‘De boom heeft zijn wortels in de grond, maar tegelijkertijd groeit hij de lucht in. Hij verenigt als het ware de hemel en de aarde en staat symbool voor groei en ontwikkeling, voor vruchtbaarheid. Direct ernaast zien we een vreemd figuur dat noch een mens noch een dier lijkt voor te stellen. Het bijzondere is dat hij aan elke hand maar vier vingers heeft, iets wat we bij meer Nazca-figuren tegenkomen. De betekenis hiervan is niet duidelijk. En dan nu –’

‘Vergeet het verhaal van Maria Reiche niet,’ onderbrak Ángel haar.

‘Natuurlijk,’ zei Luz. ‘Er is een mooie anekdote over Maria Reiche, de Duitse vrouw die haar hele leven aan de studie van Nazca-lijnen heeft gewijd. Toen zij in 1932 naar Peru kwam om te werken als gouvernante voor de kinderen van de Duitse consul in Cuzco, prikte ze zich op een dag per ongeluk aan een cactus. De wond begon lelijk te ontsteken, zelfs zo erg dat er gangreen ontstond waardoor haar vinger uiteindelijk moest worden geamputeerd. Toen zij voor het eerst in Nazca kwam en deze figuren zag die allemaal vier vingers hadden, vatte ze dit op als een teken van boven dat zij haar juiste plek op aarde had gevonden.’

‘Heel goed,’ zei Ángel.

‘En dan nu...’ wilde Luz vervolgen. ‘Wacht even... Wat is dat?’

Ángel keek in de richting waar Luz naartoe wees, niet ver van de weg vandaan.

‘Daar ligt iemand,’ zei Ángel. ‘Het lijkt wel of hij... Hij heeft een doek in zijn handen.’

‘Die persoon zwaait naar ons,’ zei Luz. ‘Hij heeft hulp nodig.’

2

Steun zoekend bij de rugleuning van de kerkbank voor zich probeerde Padre Álvaro de León overeind te komen. Hij had te lang geknield gezeten, biddend tot zijn Heer en Heiland om wijsheid en inzicht. Eigenlijk moest hij dit zo niet doen; zijn lichaam kon het niet meer aan.

Zuster Magda, de eenenzestigjarige huishoudster van de Parroquia Santiago Apostol de Nazca, die hem er meer dan eens streng over had aangesproken, kwam met een bezorgde blik aangesneld. Ze had het schikken van de schitterende bossen bloemen, die hun zware, bedwelmende geur door de kerk verspreidden, ervoor onderbroken.

‘Hoe vaak heb ik het u nu al niet gezegd, *padre?*’ vroeg ze, alsof ze een kind een standje gaf. ‘U bent te oud om met uw broze knieën zo op de koude tegels te knielen. Het is slecht voor uw botten.’

Magda was nog geen één meter zestig groot en had een gezicht waarin onmiskenbaar indiaanse trekken zichtbaar waren. Grijsze strengen liepen door haar verder gitzwarte haar, dat samenkwam in twee lange, strakke vlechten, die op haar rug bungelden. Ze droeg praktische schoenen met een platte zool, een dunne wollen maillot, een lange rok van onbestemde kleur en erboven spanden een smetteloos witte blouse en een vestje over haar indrukwekkende boezem. Eroverheen droeg ze haar onafscheidelijke bloemetjesshort zonder mouwen.

Ze hielp Padre Álvaro omhoog en bleef naast hem staan, haar linkerhand in de zijne, haar rechterarm om zijn middel geslagen.

De warmte van haar moederlijke lichaam tegen het zijne voelde goed.

Hij wreef over zijn zere knieën. ‘Ons lijden is niets vergeleken bij dat van Onze Heer,’ zei hij, waarbij hij met zijn hoofd in de richting van het enorme houten kruis knikte, dat op het priesterkoor stond. Daar hing een meer dan levensgrote Christus, slechts gehuld in een lendendoek. De kunstenaar was erin geslaagd het lijden van Jezus zeer goed te vangen, want kijkend naar zijn mishandelde lichaam vóelde je de pijn en het verdriet die Gods zoon had doorstaan.

‘Maar Híj heeft al voor ons geleden, padre,’ zei Magda. ‘Dat hoeven wij dus niet meer te doen.’

‘U hebt gelijk, Doña Magda.’

‘Een volgende keer help ik u niet meer, hoor,’ zei ze quasistreng met opgeheven vinger.

Aan de pretlichtjes in haar ogen kon hij zien dat ze genoot van haar rol als waakster over zijn welzijn.

Magda keerde terug naar haar bloemstukken.

Álvaro richtte zich in zijn volle lengte op en keek om zich heen. Voor een katholieke kerk van deze omvang was de Iglesia Santiago Apostol sober ingericht. Natuurlijk stonden in de nissen de in vol ornaat aangeklede beelden van de heiligen, van het kindje Jezus en van Maria, maar grote schilderijen ontbraken. De muren en de pilaren waren wit, waardoor er een serene rust in de gewijde ruimte hing. Het lawaai van het verkeer, de stemmen van de mensen en de muziek uit de restaurants rond het centrale Plaza de Armas, waar de kathedraal aan lag, klonken hier gedempt. De dikke muren en de grote deuren van massief eikenhout hielden de boze wereld buiten.

Maar de Boze lijkt toch ook hier te zijn binnengedrongen.

Verlangend keek Álvaro op naar Jezus, maar die hield zijn blik op de grond gericht, alsof Hij het oogcontact probeerde te mijden.

‘*Maran atha,*’ prevelde hij voor zich uit.

Onze Heer, kom!

Al tweeduizend jaar wachtten christenen op de wederkomst die door Christus zélf was aangekondigd. Schreef de heilige Marcus in zijn evangelie niet dat Jezus had gezegd: ‘Ik verzeker jullie: sommigen die hier aanwezig zijn, zullen niet sterven voordat ze de komst van het koninkrijk van God in al zijn kracht hebben meegemaakt.’ Die generatie was voorbijgegaan zonder dat Hij Zijn belofte gestand had gedaan.

Waarom talmde Hij nog?

Achter de metershoge losstaande crucifix torende een standbeeld van de heilige apostel Jacob – de naamgever van deze kathedraal en parochie. Gezeten op zijn lelieblanke paard torende hij hoog boven iedereen uit. In zijn rechterhand hield hij zijn zwaard omhoog, klaar om toe te slaan, en in zijn linkerhand een banier.

Álvaro haalde de rozenkrans uit zijn broekzak. Het met zijn duim naar achter duwen van telkens weer een kraaltje na het beëindigen van een gebed gaf hem rust. Het routineuze prevelen van deze bekende woorden was een bron van troost.

‘Eer aan de Vader en de Zoon en de Heilige Geest. Zoals het was in het begin en nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen.’

De trekken in Álvaro's gelaat verzachtten zich, als van iemand die naar een mooi stuk klassieke muziek luisterde. Hij had een lang gezicht, iets wat mensen altijd opviel als ze hem voor het eerst zagen, vol plooien alsof er te veel huid was om zijn schedel mee te bedekken. Hij wist dat het hem een vriendelijke, lobbessachtige uitstraling gaf. De leden van de parochie kwamen graag naar hem toe met hun lief en hun leed, omdat hij door zijn geduldige en niet-oordelende manier van luisteren hun vreugde verdubbelde en hun zorgen halveerde.

Hij liep naar zuster Magda, die helemaal opging in haar werk. De bruin geworden blaadjes en uitgebloeide bloemen wierp ze in een rieten mandje op de grond, waardoor de bloemstukken er weer fris uit kwamen te zien, alsof ze zojuist pas in de kerk waren geplaatst.

Álvaro sloot zijn ogen en snoof de geur op van de witte leliën die in dit boeket overheersten – de lelie die al eeuwenlang de zuiverheid en onschuld van de Heilige Maagd Maria symboliseerde.

‘Hebt u Padre Tomás vandaag nog gezien?’ vroeg hij. Hij probeerde de vraag luchtig te laten klinken en streek met zijn hand door zijn korte, grijze haar.

‘Nee,’ antwoordde ze zonder van haar werk op te kijken. ‘Hij komt en hij gaat, *no*? Ik neem aan dat hij de mensen in de wijken bezoekt. Misschien is hij op ziekenbezoek in Hospital de Apoyo de Nazca of naar het Centro de Detención om gevangenen bij te staan?’

‘Dat zal het wel zijn dan,’ zei Álvaro.

Magda knikte. ‘Het is een goede man,’ zei ze. Nu keek ze hem dan toch even aan. ‘U ziet er moe uit, padre. Alsof u door iets wordt geplaagd. Waarom gaat u niet even naar uw kamer om wat te rusten. Ik zal u straks koffie komen brengen, met uw goedvinden. Ik heb wat *tamales* meegenomen van thuis. Mijn dochter heeft ze speciaal voor u gemaakt. Ik heb ze in doeken gewikkeld, dus ze moeten nog warm zijn.’

‘Dat is goed,’ zei hij. ‘Ik zal doen wat u zegt.’ Het horen van het woord ‘tamales’ alleen al, de gestoomde, met vlees gevulde, maisdeegrolletjes, deed hem beseffen wat een trek hij had.

Hij liep naar de sacristie en ging daar door de deur die uitkwam op een klein halletje. Hij stapte naar buiten, de weelderig begroeide patio op met zijn bloeiende cactussen en palmbomen, die schaduwen wierpen waar hij altijd zo graag in zat te lezen. Maar nu stond zijn hoofd op geen enkele manier naar ontspanning. Zuster Magda had zijn bezorgde gemoedstoestand opgemerkt, zoals haar nooit iets leek te ontgaan.

In een U-vorm rond de binnenplaats lagen de vertrekken waar Álvaro en de andere priesters Javier, Tomás, Marcelo en Fernando hun levens leidden. Links de grote keuken en de eetzaal, recht voor zich de bibliotheek en de studiezaal en rechts de *celdas*, de ‘cellen’, hun slaapvertrekken.

Hij stapte uit de zon de schaduwrijke galerij op die de patio omzoomde. De vochtige kilte van de grote terracottategels drong rechtstreeks door de dunne zolen van zijn sandalen heen.

‘Wat voer jij in je schild, Tomás?’ vroeg Álvaro zich hardop af.

Hij liep naar de kamer van Tomás en liet zijn hand op de deurklink rusten. Niemand hier deed zijn cel ooit op slot. Er bevond zich immers niets van waarde binnen. Tegelijkertijd kon je er altijd op vertrouwen dat geen van de andere broeders je cel betrad zonder jouw toestemming.

Maar nood breekt wet, besloot Álvaro.

Hij duwde de klink omlaag.